

Universitatea de Stat din Moldova
Facultatea Istorie și Filosofie
Catedra UNESCO Studii Sud-Est europene

Academia de Științe a Republicii Moldova

Universitatea din Oradea
Centrul de Studii Imperiale „Oradea-Chișinău”

Universitatea București
Departamentul-Catedră UNESCO
pentru schimburi interculturale
și interreligioase

CONFERINȚA ȘTIINȚIFICĂ INTERNAȚIONALĂ

DISCURS, PRACTICĂ ȘI MESAJ

Violența

IN SUD-ESTUL EUROPEAN

Societate. Politică. Religie. Cultură

CHIȘINĂU
Universitatea de Stat din Moldova
Facultatea Istorie și Filosofie
14-15 decembrie 2012

Parteneri:

Conferința este organizată cu susținerea Agenției Universitare pentru Francofonie, Fundației Konrad Adenauer, Institutului Cultural Român „Mihai Eminescu” din Chișinău și Institutului pentru Europa Centrală și Orientală, Universitatea din Fribourg

L'Université d'Etat de Moldavie
La Faculté d'Histoire et de Philosophie
La Chaire UNESCO d'Etudes Sud-Est Européennes

L'Académie des Sciences de Moldavie

L'Université d'Oradea
Centre des Etudes Impériales „Oradea-Chișinău”

L'Université de Bucarest
Le Département-Chaire UNESCO
pour les échanges interculturels
et interreligieux

CONFÉRENCE SCIENTIFIQUE INTERNATIONALE

DISCOURS, PRATIQUE ET MESSAGE

La violence

DANS LE SUD-EST EUROPÉEN

Société. Politique. Culture. Religion

CHIȘINĂU

L'Université d'Etat de Moldavie
La Faculté d'Histoire et de Philosophie
14-15 décembre 2012

Partenaires :

Cette conférence est organisée avec le soutien de l'Agence Universitaire de la Francophonie, de la Fondation Konrad Adenauer, de l'Institut Culturel Roumain „Mihai Eminescu” de Chișinău et de l'Institut pour l'Europe Centrale et Orientale, l'Université de Fribourg

Vineri, 14 decembrie / Vendredi, le 14 décembre

8.30-9.00 **Înregistrarea participanților/ Accueil des participants**

9.00-9.30 **Ceremonia de deschidere/ Cérémonie d'ouverture**
[Sala Senatului/ Salle du Sénat]

Alocuțiuni de deschidere/ Allocutions d'ouverture

Igor Șarov	Decanul Facultății Istorie și Filosofie a Universității de Stat din Moldova	Doyen de la Faculté d'Histoire et de Philosophie de l'Université d'Etat de Moldavie
Petre Guran	Directorul Institutului Cultural Român „Mihai Eminescu” din Chișinău	Directeur de l'Institut Culturel Roumain « Michai Eminescu » de Chișinău
Roman Kwiatkowski	Directorul biroului Antenei din Chișinău a Agenției Universitare a Francofoniei	Directeur du bureau de l'Antenne de Chișinău de l'Agence Universitaire de la Francophonie
Sven-Joachim Irmer	Directorul Fundației Konrad Adenauer pentru România și Republica Moldova (scrisoarea de salut va fi prezentată de Natalia Corobca-Ianusevici, coordonatoare de programe, Fundația Konrad Adenauer, Biroul din Republica Moldova)	Directeur de la Fondation Konrad Adenauer pour la Roumanie et la République de Moldavie (lettre de salutation sera présentée par Natalia Corobca-Ianusevici, la coordinatrice des programmes du Bureau de la Fondation Konrad Adenauer dans la République de Moldavie)
Sorin Șipoș	Prorectorul Universității din Oradea	Vice-recteur de l'Université d'Oradea
Emil Dragnev	Șeful Catedrei UNESCO Studii Sud-Est europene, Universitatea de Stat din Moldova	Responsable de la Chaire UNESCO d'Etudes Sud-est européennes

9.30-11.30	Sesiune Științifică/Session Scientifique [Sala Senatului/Salle du Sénat]		
9.30-10.00	Petre Guran (București)	Iov și violența unanimă. Limitele epistemologice ale lecturii girardiene	Job et la violence unanime. Les limites épistémologiques de la lecture girardienne
10.00	Franz Lothar Altmann (München)	After the Century of European Wars, the Development of an All-European „Community of Values”?	Après le siècle des guerres européennes, le développement d’une „communauté de valeurs” pan-européenne?
10.30	Martin Hauser (Fribourg/București)	La violence dans les institutions académiques dans la période post-communiste à travers l’Europe	Violența în instituțiile academice în perioada post-comunistă din Europa
11.00-11.30	Discuții/Débats		
11.30-11.40	Pauză de cafea/Pause café		
11.40-19.00	Sesiune Științifică. Secțiunea I/Session Scientifique. Section I [sala 530, bloc central/salle 530, bloc central] <i>Moderator/Modérateur: Florin Sfrengeu, Universitatea din Oradea</i>		
11.40	Sergiu Matveev (Chișinău)	Violențe la frontiera Moesiei: surse narative și arheologice	Violences à la frontière de Moesie: sources narratives et archéologiques
12.00	Andrei Niciu (Chișinău)	Practici „macabre” la comunitățile umane din nord-vestul Pontului Euxin de la începutul primei epoci a fierului	Pratiques „macabres” dans les communautés humaines du Nord-Ouest du Pont Euxin au début de la première époque du fer.
12.20	Andrei Corobceanu (Chișinău)	Sud-Estul Europei și expediția scitică a lui Darius I	Le Sud-Est Européen et l’expédition contre les Scythes de Darius I
12.40-13.10	Discuții/Débats		
13.30-15.00	Masa de prânz/Déjeuner		

<i>Moderator/Modérateur: Sergiu Matveev, Universitatea de Stat din Moldova</i>			
15.00	Florin Sfrengeu (Oradea)	„Violențe” în opera lui Anonymus, „Gesta Hungarorum”	Les «Violences» dans l’œuvre d’Anonyme «Gesta Hungarorum»
15.20	Emil Dragnev (Chișinău)	Violența și legitimitatea puterii în Bizanț	La violence et la légitimation du pouvoir au Byzance
15.40	Sorin Șipoș (Oradea)	Aspecte ale violenței în spațiul transilvan în secolele XIII-XIV	Des aspects de la violence dans l’espace transylvain aux XIIIe - XIVème siècles
16.00	Igor Bercu (Chișinău)	Unele considerații privind „Hotarul lui Halil Pașa” și „cele 2 ceasuri”	Quelques remarques sur la „Frontière de Halil Pacha” et les „2 heures”
16.20-16.50	Discuții/Débats		
16.50-17.00	Pauză de cafea/Pause café		
<i>Moderator/Modérateur: Sorin Șipoș, Universitatea din Oradea</i>			
17.00	Virgiliu Păslariuc (Chișinău)	„Apocalipsa după Ștefan”: cruzimea ca mesaj politic în timpul domniei lui Ștefan cel Mare	„L’Apocalypse d’Etienne”: la cruauté comme message politique aux temps d’Etienne le Grand
17.20	Andrei Prohin (Chișinău)	Voievodul căzut de pe cal: o ipostază a suveranului în cronici	Le voievode tombé du cheval: une hypostase du suzerain dans les chroniques
17.40	Eugen Cernenchi (Chișinău)	„Pentru ceia ce vor sudui sau vor vătăma solii” - violențe în activitatea solilor Țării Moldovei, secolele XV-XVII	„Pour ceux qui blâmeront ou endommageront les messagers” – la violence dans l’activité des messagers du Pays Moldave aux XVe – XVIIe siècles
18.00	Pavel Cocărlă (Chișinău)	Metodele de pedeapsă corporală conform „Karo-linei” lui Carol Quintul	Les Méthodes des châtements corporels selon la „Karoline” de Charles Quint
18.20-19.00	Discuții/Débats		
19.30	Cina/Dîner		

11.40-19.00	Sesiune Științifică. Secțiunea II/Session Scientifique. Section II [sala 511, bloc central/salle 511, bloc central] <i>Moderator/Modératrice: Ion Eremia, Universitatea de Stat din Moldova</i>		
11.40	Lilia Eșanu (Chișinău)	Violența în societatea din Țara Moldovei în prima jumătate a secolului XVII	La violence dans la société moldave de la première moitié du XVIIe siècle
12.00	Valentin Arapu (Chișinău)	Fenomenul „răzbunării sângelui” în societatea albaneză	Le phénomène de la „vengeance du sang” dans la société albanaise
12.20	Barbu Ștefănescu (Oradea)	Violența ca pedagogie socială – Transilvania, secolul al XVIII-lea	La violence comme pédagogie sociale – la Transylvanie au XVIIIe siècle
12.40	Stelian Nistor (Oradea)	Evoluții economice, sociale, demografice cu impact negativ asupra comunității slovace din satele de pe valea superioară a Bistrei (jud. Bihor, România)	Le conditionnement issue des facteurs naturels, économiques et sociales pour l'évolution de la communauté slovaque des villages de la Haute Vallée de Bistra
13.00-13.30	Discuții/Débats		
13.30-15.00	Masa de prânz/Déjeuner <i>Moderator/Modératrice: Stelian Nistor, Universitatea din Oradea</i>		
15.00	Demir Dragnev (Chișinău)	Sursele istorice și tradiția populară despre acțiunile violente ale luptătorilor rebeli din Europa de Sud-Est în perioada dominației otomane	Les sources historiques et les traditions populaires sur les actions violentes des combattants rebelles en Europe du Sud-Est à l'époque de la domination ottomane
15.20	Ion Dumnica (Chișinău/ Sofia)	Violența în Bulgaria sub stăpânirea otomană ca factor al imigrării bulgarilor la Nord de Dunăre la sfârșitul secolului al XVIII-lea – începutul secolului al XIX-lea	La violence en Bulgarie sous la domination ottomane comme facteur d'émigration des bulgares au Nord du Danube à la fin du XVIIIe – début du XIXe siècles

15.40	Tudor Candu (Chișinău)	Rolul bisericii ortodoxe la soluționarea cazurilor de violență casnică la începutul secolului al XIX-lea	Le rôle de l'Eglise orthodoxe dans la solution des cas de violence conjugale au commencement du XIXe siècle
16.00	Silvia Corlăteanu-Granciuc (Chișinău)	Securitate și insecuritate în fața străinului în Basarabia secolului al XIX-lea. Laxitatea penală față de violarea fetelor minore. Studiu de caz	Sécurité et insécurité face à l'étranger en Bessarabie du XIXe siècle. Laxisme pénal face aux viols des filles mineures. Etude de cas
16.20-16.50	Discuții/Débats		
16.50-17.00	Pauză de cafea/Pause café <i>Moderator/Modératrice: Silvia Corlăteanu-Granciuc, Institutul de Istorie, Stat și Drept, Academia de Științe a Moldovei.</i>		
17.00	Ion Eremia (Chișinău)	Planurile Rusiei față de Principatele Române în anul 1806 în lumina unor cercetări recente ale istoricilor din Rusia	Les plans de la Russie concernant les Principautés Roumaines en 1806, à la lumière des recherches récentes des historiens russes
17.20	Tudor Ciobanu (Chișinău)	Pedepse corporale și de altă natură în Basarabia în primii ani după anexarea din 1812 și instituirea funcției de călău oficial	Les punitions corporelles et d'autres pénitences en Bessarabie dans premières années après l'annexion de 1812 et l'institution de la fonction officielle du bourreau
17.40	Valentin Tomuleț, Andrei Emilciuc (Chișinău)	Poziția cercurilor imperiale ruse față de mișcarea de eliberare națională a grecilor și Revoluția lui Tudor Vladimirescu (în baza corespondenței oficiale a lui Pavel Pestel)	La position des milieux impériaux russes concernant le mouvement de libération nationale des Grecs et la Révolution de Tudor Vladimirescu (sur la base de la correspondance officielle de Pavel Pestel)

18.00.	Ion Gumenăi (Chișinău)	Loialitate și constrângere în politica religioasă din Basarabia în prima jumătate a secolului al XIX-lea (cazul comunității lipovenești)	Loyauté et contrainte dans la politique religieuse en Bessarabie pendant la première moitié du XIXe siècle (le cas de la communauté russe d'ancien rite)
--------	----------------------------------	---	--

18.20-19.00 Discuții/Débats

19.30 Cina/Dîner

Sâmbătă, 15 decembrie/Samedi, le 15 décembre

9.00-19.00 **Sesiune Științifică/Session Scientifique**
[sala 511, bloc central/salle 511, bloc central]
Moderator/Modérateur: Virgiliu Pâslariuc, Universitatea de Stat din Moldova

9.00	Lilian Ciachir (București)	Le christianisme dans le Sud-Est européen et la problématique de la violence.	Creștinismul în Sud-estul european și problematica violenței
------	--------------------------------------	--	--

9.20	Irina Cereș (Chișinău)	Violența administrației și militarilor ruși față de populația Principatelor Române în timpul războiului ruso-turc din anii 1806-1812	La violence de l'administration et des militaires russes face à la population des Principautés Roumaines pendant la guerre russo-turque des années 1806-1812
------	----------------------------------	---	--

9.40	Valentin Tomuleț (Chișinău)	Abuzurile militarilor ruși cantonați în Basarabia și formele de rezistență a populației locale (anii 1812-1828)	Les abus des militaires russes cantonnés en Bessarabie et les formes de résistance de la population locale (1812-1828)
------	---------------------------------------	--	--

10.00	Alina Felea (Chișinău)	Violența în familie în Basarabia în prima jumătate a sec. al XIX-lea	La violence conjugale en Bessarabie pendant la première moitié du XIXe siècle
-------	----------------------------------	---	---

10.20	Alexandru Roitman (Chișinău)	Pagini necunoscute din istoria Basarabiei: Violențele anti-evreiești din anii 1881-1882	Pages inconnues de l'histoire de Bessarabie. Les violences contre les juifs dans les années 1881-1882
-------	--	--	---

10.40-11.10 Discuții/Débats

11.10-11.20 Pauză de cafea/Pause café

Moderator/Modérateur: Gabriel Moisa, Universitatea din Oradea

11.20	Andrei Cușco (Chișinău)	Violență, mobilizare și tendințe naționalizante în Imperiul Rus în timpul Primului Război Mondial (1914-1917)	Violence, mobilisation et tendances nationalisantes dans l'Empire Russe pendant la Première Guerre Mondiale (1914-1917)
-------	-----------------------------------	--	---

11.40	Irina Ijboldina (Chișinău)	Opoziția spirituală dintre „violență” și „smerenie” în gândirea emigrației ruse (observații asupra materialelor presei emigrației ruse din anii 1920).	L'opposition entre „la violence” et „l'humilité” (<i>smerenie</i>) dans la pensée de l'émigration russe (observations sur les matériaux de presse de l'émigration russe des années 1920)
-------	--------------------------------------	---	--

12.00	Petru Negură (Chișinău)	De la pedepse corporale la violența simbolică: școlile primare rurale din Basarabia interbelică	De la punition corporelle à la violence symbolique: les écoles primaires rurales en Bessarabie de l'entre-deux-guerres
-------	-----------------------------------	--	--

12.20	Igor Șarov, Gheorghe Palade (Chișinău)	Asasinările în masă din RASSM în perioada Marii Terori. Studiu de caz: familiile Turuta și Ojog	Les assassinats en masse dans la République Autonome Soviétique Socialiste Moldave à l'époque de la Grande Terreur. Les cas des familles Turuta et Ojog
-------	--	--	---

12.40-13.10 Discuții/Débats

13.30-15.00 Masa de prânz/Déjeuner

Moderator/Modérateur: Octavian Țăcu, Universitatea Liberă Internațională din Moldova

15.00	Igor Cașu (Chișinău)	Represiune politică și violență în primul an de ocupație sovietică a Basarabiei	Répression politique et violence dans la première année d'occupation soviétique en Bessarabie.
15.20	Gheorghe Palade (Chișinău)	Din dosarele securității sovietice (1940-1941): considerații privind aplicarea violenței	A partir des dossiers des services de sécurité soviétique (1940-1941): considérations sur l'application de la violence
15.40	Antonio Faur (Oradea)	Un spațiu al violenței și terorii: ghetoul evreiesc din Oradea, 1944	Un espace de la violence et de la terreur : le ghetto juif d'Oradea, 1944
16.00	Gabriel Moisa (Oradea)	Revoltele țărănești anticomuniste în Bihor și Arad: vara anului 1949	Les émeutes anticomunistes des paysans à Bihor et à Arad: l'été 1949

16.20-16.50 Discuții/Débats

16.50-17.00 Pauză de cafea/Pause café

Moderator/Modérateur: Antonio Faur, Universitatea din Oradea

17.00	Ludmila Tihonov (Chișinău)	Legislația comunistă din RSSM și Biserica	La législation communiste de la République Soviétique Socialiste de Moldavie et l'Eglise
17.40	Octavian Țicu (Chișinău)	Violența și modelarea opiniei publice în timpul conflictului transnistrean	Violence et manipulation de l'opinion publique pendant le conflit de Transnistrie
18.00	Victoria Vrabie, Vera Erhan (Chișinău)	Aspecte antropologice ale violenței în perioada de tranziție	Sur les aspects anthropologique de la violence dans la période de transition

18.20-18.50 Discuții/Débats

18.50-19.30 Lansări editoriale / Lancements éditoriaux

20.00 Cina/Dîner
